

POSLOVNO – KOMERCIALNA ŠOLA CELJE

***RAČUNOVODSKE INFORMACIJE USPEŠNIH
PODJETIJ***

RAZISKOVALNA NALOGA

Mentorica:
Mag. Metka Bombek

avtorji:
Luka Kolar, 2b
Sandi Žnidarič, 2b
Dejan Vrtačnik, 2b

Celje, marec 2009

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo mentorici mag. Metki Bombek za pomoč, trud ter odlične predloge in nasvete pri izdelavi naše raziskovalne naloge. Zahvaljujemo se tudi vsem ostalim, ki so nam na tak ali drugačen način pomagali pri vsebinski in tehnični ureditvi raziskovalne naloge.

POVZETEK	4
1 UVOD	5
1.1 Opredelitev področja in namen naloge.....	5
1.2 Opredelitev problema in cilji naloge.....	6
1.3 Hipoteze	7
1.4 Metode dela.....	8
1.5 Omejitve.....	8
2 RAČUNOVODSKO ANALIZIRANJE.....	9
2.1 Bilanca stanja	11
2.2 Izkaz poslovnega izida	15
3 RAČUNOVODSKI KAZALNIKI	17
3.1 Analiza poslovanja s pomočjo računovodskih kazalnikov	17
3.2 Informacijska vrednost računovodskih kazalnikov.....	18
3.3 Uskupinjenje računovodskih kazalnikov	19
3.3.1 Kazalniki financiranja	19
3.3.2 Kazalniki investiranja.....	21
3.3.3 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja	22
3.3.4 Kazalniki obračanja.....	25
3.3.5 Kazalniki gospodarnosti (ekonomičnosti).....	26
3.3.6. Kazalniki dobičkonosnosti (rentabilnosti)	27
3.3.7. Kazalniki dohodkovnosti.....	28
3.3.8. Kazalniki denarne tokovnosti.....	28
4 EMPIRIČNI DEL.....	29
4.1 Raziskava rednih študentov.....	29
5 SKLEPNE MISLI	39
6 PRILOGA – ANKENTNI VPRAŠALNIK	40
7 LITERATURA.....	42
8 ZAKLJUČEK.....	43
Ovrednotenje hipotez	43

POVZETEK

Ključne besede: odločanje, analiza, poslovanje, računovodstvo, informacije, bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, kazalniki.

Raziskovalna naloga obravnava vsebino in pomen temeljnih računovodskih izkazov, bilance stanja in izkaza poslovnega izida. Računovodski izkazi so osrednji vir informacij o finančnem položaju in premoženjskem stanju podjetja. Podatki, ki jih uporabimo kot sodilo pri analizi, so načrtovani podatki, podatki preteklega obdobja ali več preteklih obdobj in podatki sorodnih ali drugih podjetij. V nalogi smo opredelili tudi pomen računovodskega analiziranja. Pri računovodski analizi si pomagamo z računovodskimi kazalniki. To so relativna števila, ki se nanašajo na gospodarske kategorije, o katerih obstajajo računovodski podatki. Upoštevati pa moramo, da noben kazalnik ni idealen, da bi lahko le na podlagi tega presojali uspešnost ali neuspešnost poslovnega podjetja. Poznati moramo tudi druge okoliščine in kazalnike sorodnih ali drugih podjetij v panogi.

1 UVOD

1.1 Opredelitev področja in namen naloge

Podjetje v okviru svojega delovanja sprejema pomembne odločitve. Da so te odločitve pravilne, mora razpolagati z ustreznimi in kvalitetnimi informacijami. Gre za računovodske informacije, ki omogočajo spoznanja o sredstvih, obveznostih do virov sredstev, stroških, odhodkih, prihodkih poslovnih izidih, pritokih in o denarnih sredstvih o finančnem izidu. Naloga računovodstva je, da te aktivnosti prevede v niz objektivnih števil in tako priskrbi informacije o delovanju podjetja. Rezultate celoletnega poslovanja izkaže s svojimi računovodskimi izkazi.

Namen raziskovanja je prikazati računovodske informacije kot so: računovodski izkaz, t.j. bilanco stanja in izkaz poslovnega ter pomembne finančne računovodske kazalnike.

1.2 Opredelitev problema in cilji naloge

Problem naloge je prikazati kako pomembne so računovodske informacije za uspešnost vodenje podjetja in kako pomembno je da jih vodstvo podjetja zna pridobiti in uporabljati.

Cilji raziskovalne naloge so:

- ugotoviti pomembnost računovodskih informacij za vodstva podjetja
- prikazati najpomembnejše računovodske informacije
- prikazati kaj prikazujejo računovodski izkazi
- prikazati najpomembnejše finančno računovodske kazalnike

1.3 Hipoteze

V raziskovalni nalogi bom potrdili ali zavrgli naslednje hipoteze:

Hipoteza 1: Gospodarski subjekti morajo pri sestavljanju računovodskih izkazov upoštevati Zakon o gospodarskih družbah (ZGD) IN Slovenske računovodske standarde (SRS).

Hipoteza 2: Razumevanje analize računovodskih izkazov je ključnega pomena za uspešnost poslovanja ter obvladovanja konkurenčnosti.

Hipoteza 3: Računovodske informacije so pomembne za uspešno vodenje podjetja.

Hipoteza 4: Najpomembnejša računovodska informacije je bilanca stanja.

Hipoteza 5: Najbolj točne podatke o uspešnosti podjetja pridobimo iz izkazov podjetja.

1.4 Metode dela

Metode dela, ki smo jih pri izdelavi raziskovalne naloge uporabili so naslednje:

- deduktivna metoda – iz splošnih značilnosti računovodskih izkazov smo razvili posamezne, konkretne dele;
- metoda deskripcije ali opisovanja – opisovali smo na podlagi ugotovitev iz strokovne literature, internetnih virov, prispevkov in člankov s področja računovodstva;
- metoda analize – za pojasnjevanje razčlenjevanja računovodskih izkazov smo uporabili podatke in bilance stanja in izkaza poslovnega izida.

1.5 Omejitve

Omejitve pri nalogi so bile te da se anketni listi niso izpolnjevali z vso resnostjo.

2 RAČUNOVODSKO ANALIZIRANJE

Računovodenje je posebna celota delov informacijskih dejavnosti, znotraj katerih se zbirajo, urejajo, obdelujejo, prikazujejo in shranjujejo podatki ter prikazujejo in shranjujejo informacije o preteklih in prihodnjih pojavih. Računovodske informacije so problemsko usmerjene in so podlaga za odločanje, medtem ko računovodski podatki nepristransko izražajo dejstva.

Računovodenje je temeljna informacijska dejavnost v poslovni celoti, ki obsega usklajeno celoto informacijskega informiranja na podlagi knjigovodstva, računovodskega predračunavanja, računovodskega nadziranja in računovodskega analiziranja sredstev, obveznosti do virov sredstev, prihodkov, stroškov in odhodkov.

Standard SRS 29 natančneje opredeljuje računovodsko analiziranje oziroma proučevanje. Računovodsko analiziranje pomeni presojanje in pojasnjevanje stanj in procesov, s svojo funkcijo povečuje kakovost računovodskih informacij ter oblikuje predloge za izboljšanje poslovnih procesov in stanj. Rezultati računovodskega analiziranja pomembno vplivajo na odločitve glede dopolnjevanja ciljev prihodnjega delovanja, torej vplivajo na načrtovanje.

Pri vsakdanjem razumevanju računovodenja in njegovega ustroja, to je računovodstva, je računovodsko proučevanje (analiziranje) formalno njegova manj znana in tudi v literaturi manj obdelovana sestavina. V praksi namreč celotno razumevanje računovodenja navadno izhaja iz knjigovodenja in njegovega ustroja, to je knjigovodstva, ki se končuje z različnimi računovodskimi obračuni z njim pa se tesno povezuje tisto računovodsko nadziranje, ki ima namen zagotoviti pravilnost računovodskih podatkov. Že nekoliko manj pogosto obravnavamo tisto sestavino računovodenja, ki jo imenujemo računovodsko predračunavanje in se končuje v različnih računovodskih predračunih.

Računovodsko analiziranje je sestavina finančnega računovodstva, ker obravnava računovodske podatke, pomembne za prikazovanje celotnega podjetja in njegovih razmerij do drugih. Prav tako je lahko računovodsko analiziranje sestavina stroškovnega računovodstva, kadar obravnava podatke o podrobnosti notranjega področja delovanja, in tudi poslovnega računovodstva, ker je zelo pomembno za odločanje poslovnega.

Računovodski izkazi osrednji vir informacij o finančnem in premoženjskem položaju ter poslovno izidu uspešnosti podjetja. Računovodski izkazi navadno vsebujejo veliko koristnih informacij, do katerih pridemo z ustrezno analizo. Vendar so za različne namene potrebne različne informacije.

Z računovodskimi izkazi se organizacija med drugim predstavlja lastnikom, financerjem in drugim v okolju. Četudi je na primer pozornost lastnikov usmerjena predvsem v dobičkonosnost kapitala, jih gotovo zanima, zakaj je bila v proučevanem poslovnem letu drugačna od tiste v prejšnjem poslovnem letu ali drugačna od načrtovane.

Računovodsko analiziranje računovodskih izkazov vsebuje pripravo – strnjevanje in izdelavo bistvenih ciljno usmerjenih podjetniških poročil. Pogoj za ustrezno analiziranje je prestrukturiranje podatkov. Na tej osnovi dobimo razumljivejšo interpretacijo, večji pregled nad poslovanjem in njegovo uspešnostjo, primerljivost z drugimi podjetji in boljše poznavanje prednosti oziroma slabosti ter priložnosti oziroma nevarnosti podjetja.

Pomembne problemske položaje v poslovanju podjetja poskušamo pojasniti. Zanje iščemo vzroke in povezave z uspešnostjo poslovanja. Pomen razlik oziroma vpliv ugotovljenih razlik na raven uspešnosti poslovanja je nekaj, kar moramo razložiti. To naredimo tako, da na temelju predhodnega znanja izločimo naključne in nepomembne razlike in da povezujemo pomembne razlike v določene celote ali celoto.

Opredelevanju problema mnogi avtorji pravijo kar diagnosticiranje poslovanja. Dobra opredelitev problema, postavitev pravilne diagnoze, je izjemno pomembna saj bistveno olajšuje razreševanje problema. Sama opredelitev na določen način nakazuje program, kako je treba problem najprej analizirati oziroma razreševati.

Da bi spoznali določen problem, ga je treba razčleniti na njegove sestavne dele. Pri tem bomo pogosto ugotovili, da posamezni elementi med seboj niso primerljivi oziroma niso smiselni. V tej primerih uporabimo metodo izločevanja. Kadar nas posamezni elementi posebej zanimajo, jih osamimo in se z njimi posebej podrobneje ukvarjamo. Posebno pomembna je zadnja faza, to je faza sinteze spoznanj. Ko povežemo med seboj vsa vmesna oziroma delna spoznanja o preučevanem objektu analiziranja, pridemo do sklepov na osnovi katerih lahko sprejemamo smiselne poslovne odločitve.

Pomen računovodskega analiziranja poslovnih dogodkov je v novejšem času zlasti poudarjen pri zahtevi, da mora pri računovodenju imeti prednost vsebina pred obliko. Če naj računovodske informacije zvesto predstavljajo posle in poslovne dogodke, je treba najprej zagotoviti njihovo predstavitev v skladu z njihovo vsebino in gospodarsko resničnostjo, ne zgolj v skladu z njihovo pravno obliko. Tej zahtevi moramo slediti pri sestavi letnega poročila.

Letno poročilo je za poslovne namene enkrat letno sestavljena predstavitev dosežkov poslovanja gospodarske družbe in njenega posloводства. V svetu je to ena od najbolj uveljavljenih oblik komuniciranja, s kateri ciljni javnosti predstavimo organizacijo v celoti njene dosežke in poslovne rezultate ter njeno perspektivo. Temeljne podatke in informacijo o poslovanju zagotavljajo računovodski podatki, ki so zajeti v računovodskih izkazih in pojasnilih. Vseh informacij pa računovodski podatki ne dajejo, imeti moramo še druge podatke in informacije o poslovanju.

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1) v 60. členu predpisuje obvezne sestavine letnega poročila za gospodarske družbe glede opredelitve gospodarskih družb na osnovi 55. člena ZGD-1. Iz navadnega izhaja, da morajo družbe, ki spadajo po določbah zgoraj navedenega zakona med mikro-in majhne družbe in se z

vrednostnimi papirji teh družb ne trguje na organiziranem trgu, pripraviti letno poročilo, ki je sestavljeno vsaj iz

- bilanc stanja
- izkaz poslovnega izida in
- priloge s pojasnili k izkazu

Računovodski izkazi so urejeni prikazi učinka računovodskega obravnavanja podatkov. So temeljne spoznavne podlage o gospodarjenju podjetja. Ne morejo zadovoljiti vseh različnih potreb uporabnikov po informacijah, ampak le tiste, ki so skupne vsem. Posamezne skupine uporabnikom imajo posebne zahteve glede računovodskih informacij. Tako potencialni vlagatelji na podlagi presoje informacij iz računovodskih izkazov sprejmejo odločitev za naložbo, saj pričakujejo določeno stopnjo njene donosnosti. Dobavitelje zanima finančna moč podjetja in sposobnost poravnave obveznosti ob dogovorjenih rokih plačil. Banke in druge finančne institucije zanima, koliko posojila lahko odobrijo podjetju in ali ga bo podjetje sposobno vračati. Zaposleni in njihovi zastopniki pa proučujejo uspešnost podjetja in vpliv na socialni položaj zaposlenih. Lastnike zanima ali vodstvo dela tisto, za kar je odgovorno uspešno.

2.1 Bilanca stanja

Je temeljni računovodski izkaz, v katerem je na levi strani prikazano stanje sredstev in na desni strani v enakem znesku stanje obveznosti do virov sredstev v določenem trenutku na koncu poslovnega leta ali medletnega obdobja za katero sestavlja. Obliko bilance stanja predpisuje ZGD-1, še podrobneje pa SRS 24. bilanca stanja je dvostranski izkaz uresničenih sredstev in obveznosti do njihovih virov na zadnji dan obračunskega obdobja. Na aktivni strani je prikazano premoženje s katerim ustvarjamo dobiček, na pasivi pa so prikazani finančni viri za premoženje na aktivni strani. Gre torej za izkaz premoženjskega in finančnega stanja poslovnega sistema, ki ima dve med seboj uravnoteženi strani. Bilanca stanja prikazuje informacije o investiranju in financiranju. Samo razčlenjenost postavk v bilanci stanja je predpisana z določbami ZGD-1 glede na že omenjeno opredelitev gospodarskih družb.

Bilance stanja lahko razvrstimo glede na to, kdaj se sestavljajo, glede na namen sestavljanja in glede na njihove uporabnike. Tako jih lahko razvrščamo na:

- predračunske in obračunske bilance stanja glede na čas sestavljanja;
- redne bilance stanja in izredne bilance stanja (redne bilance stanja so otvoritvene oziroma začetne in končne ter tiste, ki imajo točno določen datum na primer 31. 12., izredne pa se sestavijo ob izrednih dogodkih, kot so združitev podjetij, ustanovitev podjetja, likvidacija in podobno).

- glede na to, kdo so uporabniki informacij, pa jih razvrščamo na bilance stanja za notranje in zunanje uporabnike.

Sredstva so v denarni merski enoti izražene stvari, pravice in denar, s katerimi premoženjskopravno razpolaga podjetje. Gledano s finančnega zornega kota so povezane z naložbenim podjetjem. Torej so sredstva ekonomski dejavniki, ki jih uporablja oziroma z njimi razpolaga podjetje in katerih vrednost se lahko objektivno določi v trenutku njihove nabave. So statično opredeljena ekonomska kategorija, ki jo lahko dojamemo le v določenem trenutku.

Sredstva, ki jih ima organizacija, stalno spreminjajo svoje pojavne oblike, se preoblikujejo. Res pa je, da se jih del preoblikuje hitreje, del pa počasneje. Res je tudi, da se nekatera sredstva lahko zadržijo v kakšni pojavnosti obliki dalj časa ali celo stalno. Vendar je njihovo bistvo praviloma le v preoblikovanju, skladno z opravljanjem postavljenih nalog v organizaciji (Turk, Melavec, Korošec, 2004, str. 48).

Dolgoročna sredstva so sredstva, ki se praviloma preoblikujejo v obdobju, daljšem od enega leta. Sestavljajo jih neopredmetena sredstva, opredmetena osnovna sredstva, dolgoročne aktivne časovne razmejitve, naložbene nepremičnine, dolgoročne finančne naložbe, dolgoročne poslovne terjatve in odložene terjatve za davek. V teh sredstvih je dolgoročno vezan del sredstev poslovnega sistema in s svojimi učinki določajo daljšo dobo možnosti za doseganje poslovne uspešnosti. Tista dolgoročna sredstva, ki na poslovne učinke postopoma prenašajo svojo vrednost, so podvržena amortiziranju.

Kratkoročna sredstva so sredstva, ki se praviloma preoblikujejo v obdobju, krajšem od enega leta. Sestavljajo jih sredstva za prodajo, zaloge, kratkoročne finančne naložbe, kratkoročne poslovne terjatve, denarna sredstva in kratkoročne aktivne časovne razmejitve. Gibljiva sredstva so širši pojem od obratnih sredstev in vključujejo obratna sredstva in kratkoročne finančne naložbe. Obratna sredstva so zaloge, terjatve, denar in kratkoročne aktivne časovne razmejitve.

Finančne naložbe predstavljajo dana posojila in so glede na rok vračila dolgoročne ali kratkoročne finančne naložbe ter finančne naložbe v delnice in deleže.

Poslovne terjatve so povezane s poslovanjem podjetja (in ne s financiranjem ali naložbenjem) in so glede na ročnost lahko dolgoročne ali kratkoročne.

Obveznosti do virov sredstev so obveznosti, ki temeljijo na pravno zasnovanem razmerju podjetja do virov sredstev, s katerimi se financira podjetje. Podjetje ohranja tista sredstva financerjev, ki so pri njem, in jih vrača v ustreznih rokih z obrestmi ali drugim nadomestilom za gospodarjenje vred. Gledano s finančnega zornega kota so povezane s financiranjem podjetja. Viri sredstev nam povedo, od kod ima podjetje finančna sredstva, potrebna za financiranje svojih naložb. Podjetje ima do virov različne obveznosti. Pri trajnih oziroma lastniških virih ima obveznost le pri dobrem gospodarjenju z njimi, ne pa tudi pri njihovem vračanju. Lastniški viri praviloma zapadejo v plačilo šele ob prenehanju delovanja podjetja. Če ima podjetje dolgoročno obveznost vračanja, govorimo o dolgoročnih obveznostih. O kratkoročnih obveznostih pa govorimo takrat, ko mora podjetje obveznosti, kot so obveznosti do dobaviteljev in kratkoročna posojila, poravnati oziroma vrniti v krajših rokih, praviloma krajših od enega leta.

Kapital je obveznost do lastnikov financiranja podjetja, ki zapade v plačilo, če podjetje preneha delovati ali če sprejmejo družbeniki sklep o zmanjšanju kapitala z izplačili družbenikom zaradi zmanjšanja delovanja podjetja. Kapital je lastniški vir financiranja podjetja, za razliko od dolžniškega – upniškega. Je najpomembnejša postavka bilance stanja in predstavlja sredstva, ki so jih v podjetje vplačali ali drugače vložili ustanovitelji oziroma kasnejši lastniki. Plemeniti se z uspešnim poslovanjem podjetja, prav tako pa se lahko zmanjšuje zaradi slabega poslovanja. V primeru prodaje deležev ali delnic ne pride do zmanjševanja kapitala, ampak le do zamenjave lastništva.

Dolgovi so na premoženjskopравnih in drugih razmerjih zasnovane dolžnosti poravnati dolgovane zneske denarja, dobaviti dolgovane proizvode ali opraviti dolgovane storitve. Lahko so obveznosti do financerjev, ki niso lastniki podjetja. Ločimo poslovne in finančne dolgove, pa tudi rezervacije in kratkoročno odložene prihodke oziroma kratkoročno vnaprej vračunane stroške in odhodke.

Dolgoročne obveznosti so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v obdobju, daljšem od enega leta. Poznamo dolgoročne finančne in dolgoročne poslovne obveznosti. Njihove dele, ki zapadejo v plačilo v obdobju, krajšem od enega leta po bilanciranju, pa v bilanci stanja izkazujemo med kratkoročnimi obveznostmi.

Kratkoročne obveznosti so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v obdobju do enega leta. Ločimo kratkoročne finančne in kratkoročne poslovne obveznosti.

Z analiziranjem podatkov v bilanci stanja spoznamo razsežnost plačilne sposobnosti podjetja, sestavo sredstev in virov sredstev, skladnost med sredstvi in viri sredstev ter obseg in dinamiko sredstev in virov sredstev. S pomočjo analize odkrivamo gospodarski položaj podjetja in dejavnike, ki vplivajo na položaj podjetja. Omejitve, s katerimi se srečujemo pri analiziranju podatkov iz bilance stanja, so v tem, da je zbirka podatkov dolgoročno nestanovitna in nepopolna in da bilanca stanja ne vsebuje vseh podatkov pomembnih dogajanjih in sestavinah gospodarskega položaja. Usmerjena je v preteklost, zbirka podatkov pa ima tudi omejeno aktualnost in vsi bilančni podatki niso dovolj pregledni. Preden se odločimo za analiziranje podatkov v bilanci stanja, moramo poznati:

- smoter (obstoječi gospodarski položaj podjetja),
- cilj (kaj podjetje pričakuje v prihodnosti),
- prvine (znanje in veščine),
- sodila (načrtovana, preteklo obdobje, sorodna in druga podjetja).

Z analiziranjem sestave in gibanja sredstev ter virov sredstev želimo spoznati ugodnost gibanja premoženjskega in finančnega stanja podjetja. Sredstva in obveznosti do virov sredstev analiziramo z vidika sestave, obsega in dinamike. Po opravljeni analizi dobimo odgovore o vzrokih in posledicah ugodnih in neugodnih stanj posameznih vrst sredstev in njihovih virov.

Pri proučevanju sestave sredstev in virov sredstev proučujemo finančni položaj podjetja z vidika navpične sestave sredstev in virov sredstev in vodoravne sestave sredstev in virov. Cilj pri proučevanju sestave virov sredstev je spoznati in oceniti ustreznost sestave virov sredstev glede na poslovne potrebe in pogoje financiranja poslovanja. S tem ugotavljamo ustreznost po izvoru, zapadlosti (dolgoročni in kratkoročni), namembnosti (za kaj se uporabljajo), po kraju virov (notranji, zunanji) in glede stroškov financiranja (obresti). Prednost lastnih ali notranjih virov je v tem, da predstavljajo večjo finančno trdnost, večjo konkurenčno sposobnost, večjo

solventnost in večjo neodvisnost od monetarnih sprememb. Zunanji viri financiranja pa so praviloma cenejši – obresti so strošek financiranja ter tako vplivajo na davčno osnovo in jo znižujejo.

Pri analiziranju skladnosti med sredstvi in viri sredstev je treba upoštevati določbe zlatega bilančnega pravila, ki pravi, da naj dolgoročne naložbe financiramo z dolgoročnimi, kratkoročne pa s kratkoročnimi viri sredstev.

Upoštevamo tudi štiri pravila usklajenosti med sredstvi in viri sredstev:

- življenjska doba osnovnih sredstev, financiranih s posojilom, mora biti usklajena z ročnostjo posojila,
- denarni tok za pokrivanje obveznosti je treba načrtovati in predvideti,
- večje kot je tveganje, večji so pričakovani donosi,
- priporočljivo je pridobiti financiranje v enaki valuti, kot so denarni tokovi, ki jih podjetje ustvarja.

Načelo skladnosti med sredstvi in viri sredstev določa, da morajo biti viri sredstev skladni s procesom remonetizacije nedenarnih sredstev. Računovodska in finančna teorija sta razvili več načinov ugotavljanja skladnosti med sredstvi in viri sredstev, kot so preseki bilanc, kazalniki kratkoročne in dolgoročne statične likvidnosti. Pri presekih bilance stanja ugotavljamo tako imenovano finančno harmonijo podjetja, pri navpični analizi bilance stanja pa prikazujemo postavke v bilanci kot relativne deleže glede na izbrano celoto. Prednost te analize je predvsem v tem, da omogoča primerjavo med podjetji v isti dejavnosti, ker je izničena različnost zaradi velikosti podjetja.

2.2 Izkaz poslovnega izida

Je temeljno obračunsko računovodsko poročilo, v katerem izkazujemo prihodke, odhodke in poslovni izid, ki ga je organizacija uresničila v obračunskem obdobju. Poslovni izid je ugotovljiv tudi kot razlika med končnim in začetnim stanjem kapitala v bilanci stanja. Ker pa je temeljni poslovni izid razlika med vsemi prihodki in odhodki določenega obdobja, je mogoče z oblikovanjem računovodskih informacij o odhodkih in prihodkih ugotavljati temeljni poslovni izid neposredno kot razliko med njimi.

Take računovodske informacije oblikujemo in izkazujemo v obračunskem izkazu poslovnega izida. Podatke za oblikovanje obračunskega izkaza poslovnega izida pridobimo iz prometa na kontih prihodkov in odhodkov v temeljnem kontnem razvidu.

Poznamo naslednje vrste izkazov poslovnega izida:

- redne obdobjne in letne izkaze poslovnega izida oblikujemo takrat, ko je to potrebno zaradi vnaprej opredeljenih takih informacijskih potreb notranjih in zunanjih uporabnikov tovrstnih računovodskih informacij.
- izredne izkaze poslovnega izida sestavljamo zaradi določenih vnaprej nepredvidljivih okoliščin, kot je na primer sum, da je uresničevanje gospodarskega smotra ogroženo zaradi zamenjave vodstva organizacije in še česa.

Države z gospodarskimi predpisi in računovodskimi standardi določajo tudi obliko in vsebino izkaza poslovnega izida. S takimi določili si prizadevajo za metodično enotnost pri sestavljanju obračunskih izkazov poslovnega izida, saj vsebujejo pomembne podatke za širši državni informacijski sistem in tudi računovodske informacije za zunanje uporabnike takih informacij.

Slovenski računovodski standardi za potrebe zunanjega poslovnega poročanja opredeljujejo dve različici izkazovanja poslovnoizidnih tokov v stopenjski obliki. V različici 2, ki so SRS tudi priporočajo, so poslovni odhodki razčlenjeni po namenskih, funkcionalnih skupinah na proizvodne stroške v prodanih proizvodih, nabavno vrednost prodanega trgovskega blaga, stroške prodajanja in stroške splošnih dejavnosti, kar podpira vrednotenje učinkov po proizvodjalnih stroških. Ta različica sledi anglosaškemu vzoru izkazovanja poslovnoizidnih tokov v temeljnem računovodskem izkazu poslovnega izida za zunanje potrebe.

V različici 1, ki sledi nemškemu vzoru izkazovanja poslovnoizidnih tokov v temeljnem računovodskem izkazu poslovnega izida za zunanje potrebe, najdemo podatke o izvornih vrstah posameznih stroškov v obdobju, podjetje pa si izbere tisto, ki mu bolj ustreza tudi glede na njegove mednarodne stike.

Iz posameznih shem izkaza poslovnega izida vidimo, da so v njih prihodki in odhodki vselej razvrščeni v poslovne, finančne in druge. Znotraj posameznih skupin prihodkov in odhodkov pa najdemo še nadaljnje členitve. Te so pri poslovnih prihodkih in odhodkih odvisne predvsem od vrste dejavnosti, s katero se organizacija ukvarja, pri poslovnih odhodkih v proizvodjalnih organizacijah pa tudi od kakovostnega postopka vrednotenja poslovnih učinkov, ki določa, kateri del stroškov preide v odhodke prek prodaje poslovnih učinkov in kateri del se preoblikuje v odhodke neposredno, če imamo opravka s katerim od zoženih postopkov vrednotenja.

V proizvodjalnih organizacijah, katerih učinki so sprotne storitve, so vračunani stroški nastajanja učinkov enaki poslovnim odhodkom obdobja, v katerem bodo ali so vračunani, če so bili zaračunani tudi kupcem (Turk, Melavc, Korošec, 2004, str. 391).

Temeljni cilj gospodarjenja podjetja je dobiček. Dobiček je izkazan v izkazu poslovnega izida v določenem obdobju, kadar so prihodki večji od odhodkov, ter predstavlja uspeh poslovanja podjetja. Vendar samo višina dobička ne priča o uspešnosti podjetja.

Izkaz poslovnega izida lahko analiziramo tako, da analiziramo odhodke in prihodke. Sprememba višine stroškov in njihova struktura sta pogojeni z različnimi vplivi, kot so spremembe zmogljivosti podjetja, tehnoloških postopkov in cen. Prihodke lahko analiziramo glede višine, ocenjujemo različne dejavnike, tako notranje kot zunanje, ki vplivajo nanje. Ugotavljamo mejno rentabilnost, to je količino proizvodnje oziroma prihodkov, ki pokrijejo vse stroške. Po končani analizi prihodkov in odhodkov in je toliko večja, kolikor so prihodki večji od odhodkov. Analiziramo tudi produktivnost, to je razmerje med ustvarjenimi poslovnimi učinki oziroma prihodki in številom zaposlenih, ki so ustvarili te poslovne učinke oziroma prihodke.

Pri proučevanju prihodkov želimo dobiti informacije o vzrokih in posledicah ugodnih in neugodnih gibanj prihodkov v posamezni dejavnosti podjetja.

3 RAČUNOVODSKI KAZALNIKI

3.1 Analiza poslovanja s pomočjo računovodskih kazalnikov

Na podlagi računovodskih izkazov lahko izračunamo vrsto kazalnikov, ki nam pomagajo analizirati celotno stanje in poslovanje podjetja in imajo spoznavno moč, ki omogoča oblikovati sodbo o poslovanju.

Kazalniki so relativna števila in jih ločimo glede na to, kako je opredeljena povezava med števcem in imenovalcem na:

- **stopnjo udeležbe** (podatek za sestavni del delimo s podatkom za celoto),
- **indeks** (izraža razmerje med dvema istovrstnima velikostma, primerjamo vrednost dveh stvari – stvarni, vrednosti iz različnih obdobj – časovni),
- **koeficient** (izraža razmerje med raznovrstnimi velikostmi procesov ali stanj, ki so medsebojno primerljivi),
- *100 dobimo **odstotke**.

Lahko so izračunani kot predračunski, obračunski ali panožni, tako da omogočajo ustrezno primerjavo.

3.2 Informacijska vrednost računovodskih kazalnikov

Vsakemu kazalniku je potrebno pripisati pravilno izrazno moč in težo, vsak ima svoje prednosti in pomanjkljivosti, se pa pojavljajo v finančnem, stroškovnem in poslovnem računovodstvu. Sodobno računovodstvo zahteva dajanje prednosti vsebini pred obliko, zato je potrebno proučiti vsebino ustreznih pojavov in se ne zadovoljiti zgolj z njihovo pojavno obliko ter jih čim bolj prilagoditi potrebam po informacijah.

Pomembno je, da je podatkovna podlaga za izračun kazalnikov oblikovana na primerljivih sodilih in so prilagoditve podatkovne podlage za različna obračunska obdobja ter različna področja poslovanja medsebojno primerljiva. Pri izračunih kazalnikov je potrebno poznati računovodske usmeritve prepoznavanja in merjenja sredstev in virov sredstev (metode vodenja zalog, obračuna amortizacije ...) v podjetju - torej, da podatki temeljijo na istih računovodskih merilih in načelih, zlasti zaradi poznejše primerjave istih kazalnikov med obdobji in med podjetji. Težavo predstavlja tudi neaktualnost podatkov (po končanih obračunskih obdobjih) in usmerjenost v preteklost, saj prejemnike poročila zanima bolj prihodnost, ker si želijo sliko o prihodnjem položaju in uspehu. Pri sodobnem proučevanju je zato v ospredju ocenitev nadaljnjih razvojnih tokov, poleg samega izračuna in primerjave kazalnikov.

Analizo lahko izvedemo s kazalniki podjetja v različnih obračunskih obdobjih, s kazalniki o načrtovanih vrednostih in s kazalniki podjetij, ki poslujejo v isti gospodarski panogi.

Večina jih je finančnih in so vrednostno izraženi podatki. Eni kazalniki so bolj, drugi manj uporabni, za notranje potrebe pa jih izbere podjetje samo, glede na posebnosti svojega poslovanja in poslovnih odločitev, ki jih bo sprejemalo. Kateri so obvezni za primerjavo letnega računovodskega poročila in objavo, obravnavajo Slovenski računovodski standardi in sicer Standard 30.28.

3.3 Uskupinjenje računovodskih kazalnikov

Glede na izhodišče v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida ter potrebe po finančnem in gospodarskem načinu presojanja se računovodski kazalniki skupinijo.

Določeni računovodski kazalniki temeljijo na primerjavi podatkov iz statično opredeljenih ekonomskih kategorij, drugi iz dinamično opredeljenih ekonomskih kategorij. V tem primeru vrednosti iz statičnih ekonomskih kategorij ne vzamemo iz konca obdobja, ampak izračunamo njihovo povprečje. Priporočljivo je, da imamo podatke za stanje iz čim več obdobj.

3.3.1 Kazalniki financiranja

Kazalniki so usmerjeni v analizo financiranja podjetja, **pasivne** strani bilance stanja, saj nekatere kazalnike dobimo že pri navpični analizi. Pomembna je finančna struktura virov (kvaliteta in cena), saj predstavljajo stroški obstoječe finančne strukture pomemben del stroškov in odlivov podjetja, kar vpliva na uspešnost podjetja.

Pomembni so pri dolgoročnih odločitvah o optimalni politiki financiranja podjetja in s tem za ohranitev oziroma povečanje finančne moči in finančne neodvisnosti podjetja.

Postavke obveznosti do virov sredstev lahko analiziramo z dveh vidikov in sicer:

1. Zanimajo nas **deleži** kapitala, dolgov in časovnih razmejitev v strukturi virov financiranja – finančna struktura.

$$\text{stopnja lastniškosti kapitala} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

Kazalnik kaže stopnjo lastniškega financiranja, se pravi trajnega financiranja, ki so ga s svojimi vložki kapitala omogočili lastniki. Večja je vrednost kazalnika, večji je delež kapitala oziroma trajnih lastnih virov.

$$\text{stopnja dolžniškosti kapitala} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

Kazalnik kaže stopnjo financiranja z dolgovi. Večja je vrednost kazalnika, večji je delež dolgov oziroma tujih virov, večja je finančna odvisnost podjetja od zunanjih virov financiranja.

$$\text{stopnja razmejenosti financiranja} = \frac{\text{dolgoročne rezervacije in PČR}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

2. Zanima nas **ročnost** – razvrstitev na dolgoročne in trajne obveznosti ter kratkoročne obveznosti.

$$\text{stopnja dolgoročnosti financiranja} = \frac{\text{kapital} + \text{dolg. rez.} + \text{dolg. dolgovi} + \text{dolg. PČR}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

Kazalnik kaže stopnjo dolgoročnega financiranja, se pravi takšnega, ki bo obstajalo več kot leto dni. Večja je vrednost kazalnika, večji je delež trajnih in dolgoročnih virov.

$$\text{stopnja kratkoročnosti financiranja} = \frac{\text{kratkoročni dolgovi} + \text{krat. PČR}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

kazalnik kaže stopnjo kratkoročnega financiranja, se pravi takšnega, ki bo obstajal manj kot leto dni. Večja je vrednost kazalnika, večji je delež kratkoročnih virov.

$$\text{koeficient dolg. kapitalskega razmerja} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{kapital}}$$

ta kazalnik imenujemo tudi **finančni vzvod**, večji je, večji je delež dolgov med viri financiranja.

3.3.2 Kazalniki investiranja

Kazalniki so usmerjeni v analizo investiranja (naložbenja) podjetja, **aktivne** strani bilance stanja, saj nekatere kazalnike dobimo že pri navpični analizi. Povedo nam udeležbo opazovane kategorije (trajna sredstva, obratna sredstva, zaloge, terjatve) v povprečnem stanju celotnih sredstev podjetja ali njihovem delu v proučevanem obdobju. Sestava sredstev pomembno vpliva na rok vezanosti sredstev v nedenarni obliki in s tem tudi na likvidnost sredstev. Odvisna je od dejavnosti podjetja, nenehno moramo skrbeti za tako sestavo sredstev in ustrezno preoblikovanje nedenarnih oblik sredstev v denarne, ki nam povzročajo čim manj stroškov in s tem ugodnejši poslovni izid.

Sredstva delimo na : osnovna, obratna in finančne naložbe in jih analiziramo z naslednjim kazalniki:

$$\text{stopnja osnovnosti investiranja} = \frac{\text{osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)}}{\text{sredstva}}$$

Kazalnik pokaže delež osnovnih sredstev po neodpisani vrednosti med vsemi sredstvi.

$$\text{stopnja obratnosti investiranja} = \frac{\text{obratna sredstva + krat. AČR}}{\text{sredstva}}$$

Kazalnik pokaže delež obratnih sredstev med vsemi sredstvi. Ta kazalnik je komplementaren s prejšnjim in sešteta dajeta vrednost 1.

$$\text{stopnja odpisanosti osnovnih sredstev} = \frac{\text{popravek vrednosti osnovnih sredstev}}{\text{nabavna vrednoti osnovnih sredstev}}$$

Sredstva pa lahko analiziramo tudi z vidika časovne vezave, tako jih delimo na dolgoročne in kratkoročne.

$$\text{stopnja dolgoročnosti investiranja} = \frac{\text{osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti) + d. AČR + nal. nepr. + d. fin. naložb + d. posl. terjatve}}{\text{sredstva}}$$

Kazalnik kaže stopnjo tveganja za upnike in lastnike, ker prikazuje koliko dolgoročno vezanih sredstev je financirano s trajnimi in dolgoročnimi viri.

3.3.3 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja so pomembni pri presoji kvalitete financiranja in s tem vzdrževanja trajne likvidnosti. Zlato bilančno pravilo-tradicionalna teorija pravi, da naj dolgoročne naložbe financiramo z dolgoročnimi viri, kratkoročne naložbe pa s kratkoročnimi viri. Vendar danes sodobnejša teorija temu oporeka, saj podjetje včasih tako ne more dosegati čim večje donostnosti uporabljenih sredstev. Kazalniki imajo bogato izrazno moč in so namenjeni predvsem poslovodstvu in posojilodajalcem. Slabost pa je, da se uporabljajo statični podatki, ki nam dajo sliko o statični likvidnosti podjetja. Plačilno sposobnost pa je koristno dopolniti z dinamičnimi podatki iz izkaza denarnih tokov.

- Kazalniki dolgoročne likvidnosti

Kazalniki dolgoročne likvidnosti kažejo finančno disciplino podjetja z vidika pokritja dolgoročnih sredstev z ustreznimi dolgoročnimi viri sredstev.

$$\text{koeficient kapitalske pokritosti OS} = \frac{\text{kapital}}{\text{osnovna sredstva}}$$

Kazalnik je prikaz lastniškega financiranja osnovnih sredstev. Če je kazalnik manjši od 1, pomeni, da so osnovna sredstva zraven kapitala financirana tudi z dolgovi; če pa je kazalnik večji od 1, pomeni, da lastnik s kapitalom financirajo več kot samo osnovna sredstva.

Kazalnik pokritja 1. stopnje

$$\text{koeficient kapitalske pokritosti dolg. sredstev} = \frac{\text{kapital}}{\text{dolgoročna sredstva}}$$

Kazalnik pokritja 2. stopnje

$$\text{koeficient dolgoročne pokritosti dolg. sredstev} = \frac{\text{kapital} + \text{dolg. dolg.} + \text{rez.} + \text{DPČR}}{\text{dolgoročna sredstva}}$$

Kazalnik pokritja 3. stopnje

$$\text{koeficient kapitalske pokritosti dolg. Sredstev} = \frac{\text{kapital} + \text{dolg. dolg. rez.} + \text{DPČR}}{\text{dolgoročna sredstva} + \text{normalne zaloge}}$$

Kazalniki dolgoročne plačilne sposobnosti (solventnosti) nam kažejo sposobnost podjetja zagotavljati plačilno sposobnost za celotno obdobje poslovanja podjetja.

- Kazalniki kratkoročne likvidnosti

Kazalniki kratkoročne likvidnosti kažejo likvidnost podjetja (sposobnost v kratkem roku zagotoviti likvidna sredstva za pravočasno izvedbo plačil) z vidika usklajenosti kratkoročnih sredstev in njihovih virov.

Koeficient denarnosti 3. stopnje – current ratio

$$\text{koeficient kratkoročne pokritosti kratk. sredstev} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročna obveznost}}$$

Kazalnik je odvisen od dejavnosti podjetja, pogojev poslovanja, starosti podjetja ipd. zato je optimalna vrednost zelo različna.

Koeficient denarnosti 2. stopnje – quick ratio

$$\text{koeficient pospešene pokritosti kratk. sredstev} = \frac{\text{likvidna sredstva} + \text{kratk. terjatve}}{\text{kratkoročna obveznosti}}$$

Kazalnik je boljše merilo likvidnosti podjetja (sposobnost, da v roku poravnava obveznosti), saj ne zajema zalog in KAČR.

Koeficient denarnosti 1. stopnje – cash ratio

$$\text{Koeficient neposredne pokritosti kratk. sredstev} = \frac{\text{likvidna sredstva}}{\text{kratkoročna obveznosti}}$$

Kazalnik nam pove, kolikšen del kratkoročnih obveznosti (zapadlost do enega leta) je podjetje zmožno poravnati z likvidnimi sredstvi.

Zanimivo sliko nam lahko pokažeta naslednja kazalnika:

$$\text{koeficient komercial. terjatveno- obveznostnega razmerja} = \frac{\text{terjatve do kupcev}}{\text{obv. do dobaviteljev}}$$

Kazalnik nam pove, kakšno razmerje je med terjatvami do kupcev in obveznostmi do dobaviteljev. Če je vrednost < 1 pomeni, da podjetje uporablja nezaželen način financiranja podjetja (financiranje na račun neporavnanih obveznosti do dobaviteljev).

$$\text{koeficient krat. terjatveno- obveznostnega razmerja} = \frac{\text{kratkoročne terjatve}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$$

Kazalnik nam pove, kakšno razmerje je med vsemi kratkoročnimi terjatvami in vsemi kratkoročnimi obveznostmi. Če je vrednost < 1 pomeni, da ima podjetje premajhen obseg kratkoročnih terjatev za poravnavanje kratkoročnih obveznosti – neugodno strukturo kratkoročnih sredstev in virov.

3.3.4 Kazalniki obračanja

Kazalnike obračanja uporabljamo za analiziranje hitrosti obračanja posameznih sredstev – časa udejstvovanja in imajo velik pomen pri presoji kvalitete poslovanja. Primerjamo stanja iz bilance stanja (statične kategorije) in izkaza poslovnega izida (dinamične kategorije). Za zunanje poročanje niso obvezni, za poslovne odločitve v podjetju pa zelo koristni.

$$\text{koeficient obračanja obratnih sredstev} = \frac{\text{poslovni odhodki v letu dni}}{\text{povprečno stanje obratnih sredstev}}$$

$$\text{koeficient obračanja osnovnih sredstev} = \frac{\text{amortizacija v letu dni}}{\text{povprečno stanje osnovnih sredstev}}$$

$$\text{koeficient obračanja zalog proizvodov} = \frac{\text{porabljeni material v letu dni}}{\text{povprečno zaloga materiala}}$$

$$\text{koeficient obračanja zalog proizvodov} = \frac{\text{prodani proizvodi v letu dni}}{\text{povprečno zaloga proizvodov}}$$

$$\text{koeficient obračanja zalog trg. blaga} = \frac{\text{prodano blago v letu dni}}{\text{povprečno zaloga blaga}}$$

$$\text{koeficient obračanja terjatev do kupcev} = \frac{\text{prihodki od prodaje}}{\text{povprečno stanje terjatev}}$$

$$\text{povprečna doba vezave terjatev do kupcev} = \frac{365}{\text{k obrata terjatev do kupcev}}$$

$$\text{koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev} = \frac{\text{stroški materiala in storitev}}{\text{povprečno stanje obv. do dob.}}$$

$$\text{povprečna doba poravnave obv. do dobav.} = \frac{365}{\text{k obrata obv. do dobaviteljev}}$$

3.3.5 Kazalniki gospodarnosti (ekonomičnosti)

Kazalnike gospodarnosti uporabljamo za analiziranje ustvarjanja poslovnih učinkov in potrošnikov ter stroškov, ki so pri tem potrebni – ugotavljamo uspešnosti porabe sredstev in doseganje temeljnega cilja podjetja maksimizacije dobička. Z njimi presojamo kvaliteto poslovanja. Gospodarno delovati pomeni najceneje, koristi pa morajo biti večje od stroškov. Kazalnike je smiselno členiti dalje po delih, ki jih sestavljata tako števec kot tudi imenovalec. Tako pridemo do kazalnikov, ki nam pokažejo uspešnost po posameznih področjih ali območjih delovanja podjetja.

$$\text{kazalnik gospodarnosti poslovanja} = \frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}}$$

Kazalnik nam kaže učinkovitost poslovanja podjetja v dejavnosti podjetja.

$$\text{kazalnik celote gospodarnosti poslovanja} = \frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}}$$

Kazalnik nam kaže celotno učinkovitost poslovanja podjetja.

$$\text{kazalnik stopnje čiste dobičkonosnosti prihodkov} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{prihodki}}$$

Kaže nam, kakšen je delež čistega dobička v prihodkih.

3.3.6. Kazalniki dobičkonosnosti (rentabilnosti)

Kazalniki dobičkonosnosti uporabljamo za analiziranje uspešnosti uporabljenih vlog (sredstev) ali naložb (kapitala) glede na dobiček h kateremu so pripomogli. Analiziramo lahko celotno podjetje ali dele, dejavnosti, poslovnih učinkov - notranjo uspešnost.

ROA – return on assets – koeficient čiste dobičkonosnosti pokaže uspešnost posloводства pri upravljanju s sredstvi.

$$\text{koeficient čiste dobičkonosnosti} = \frac{\text{čisti dobiček + finančni odhodki}}{\text{povprečno stanje sredstev}}$$

ROE – return on equity – koeficient čiste donosnosti kapitala je pomemben predvsem za lastnike, saj želijo svoj vložek ustrezno oplemenititi.

$$\text{koeficient čiste donosnosti kapitala} = \frac{\text{čisti dobiček posl. leta}}{\text{povprečni kapital}}$$

Kazalnik pove, koliko enot čistega dobička je podjetje ustvarilo na enoto vloženega kapitala. Večja vrednost kazalnika pomeni večjo poslovno uspešnost. Pomemben je tudi za banke in druge posojilodajalce, saj napoveduje sposobnost vračanja dolgov. Donosnost kapitala narašča tako dolgo, dokler je obrestna mera dolgov nižja od donosnosti kapitala.

ROI- return on investment – koeficient čiste donosnosti kapitala in dolgov nam pove uspešnost uporabe vseh virov sredstev.

$$\text{koeficient donosnosti kapitala in dolgov} = \frac{\text{čisti dobiček rednega del. + obresti}}{\text{povprečni kapital + dolgovi}}$$

3.3.7. Kazalniki dohodkovnosti

Kazalnike dohodkovnosti uporabljamo za analiziranje deležev zaposlencev, financerjev, države in podjetja v dohodku, ki je seštevek dobička + stroškov za plače + vračunanih obresti + vračunanih davkov – izguba. Niso obvezni pri zunanjem računovodskem poročanju.

3.3.8. Kazalniki denarne tokovnosti

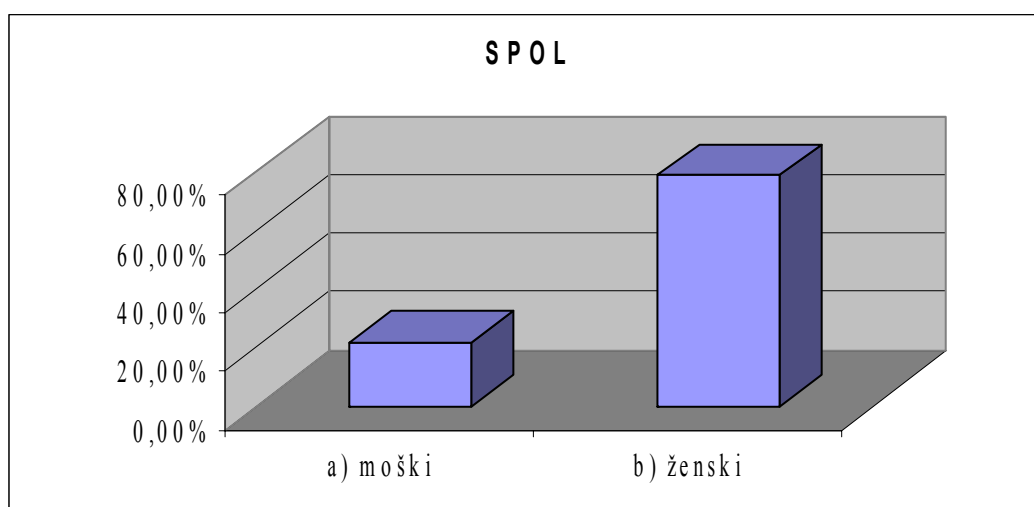
Kazalniki denarne tokovnosti imajo izhodišče v izkazu denarnih tokov. Primerjamo denarni izid iz poslovanja s poslovnimi prihodki, novo naložbo ali stanjem dolgov ter prav tako niso obvezni pri zunanjem računovodskem poročanju.

4 EMPIRIČNI DEL

4.1 Raziskava rednih študentov

1. Spol

ODGOVORI	ŠTEVILO	ODSTOTEK
a) moški	15	21,40 %
b) ženski	55	78,60 %
SKUPAJ:	70	100 %

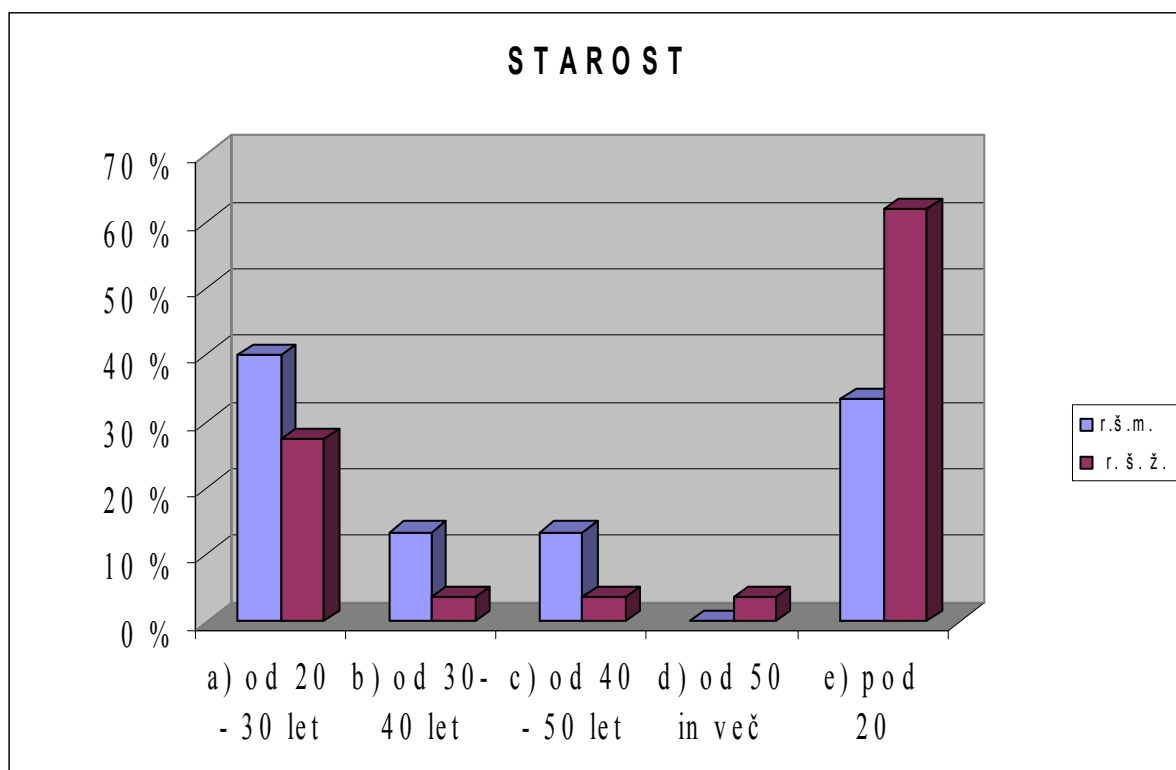

Graf 1: . Spol

Anketni vprašalnik je izpolnilo 70 anketirancev. Od tega je 21,40 % moških in 78,60 % žensk.

2. Starost

ODGOVORI	r.š.m.	r. š. ž.
a) od 20 - 30 let	40 %	27,3 %
b) od 30- 40 let	13,3 %	3,6 %
c) od 40 - 50 let	13,3 %	3,6 %
d) od 50 in več	0 %	3,6 %
e) pod 20	33,4 %	61,9 %

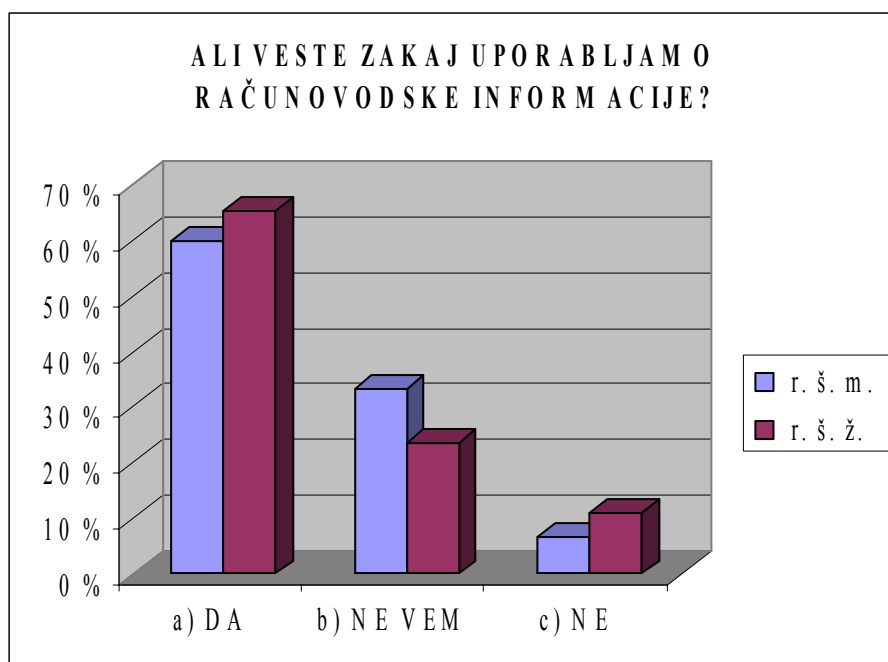
Graf 2: **Starost**

27,3 % rednih študentk je starih od 20 do 30 let, 3,6 % rednih študentk je starih od 30 do 40 let, 3,6 % rednih študentk je starih od 40 do 50 let, 3,6 % rednih študentk je starih od 50 in več, 61,9 % pa je starih pod 20 let.

40 % rednih študentov je starih od 20 do 30 let, 13,3 % rednih študentov je starih od 30 do 40 let, 13,3 % rednih študentov je starih od 40 do 50 let, starejših od 50 let študentov ni bilo, 33,4 % študentov pa je starih manj kot 20 let.

3. Ali veste, zakaj uporabljamo računovodske informacije?

ODGOVORI	r. š. m.	r. š. ž.
a) DA	60 %	65,5 %
b) NE VEM	33,3 %	23,6 %
c) NE	6,7 %	10,9 %

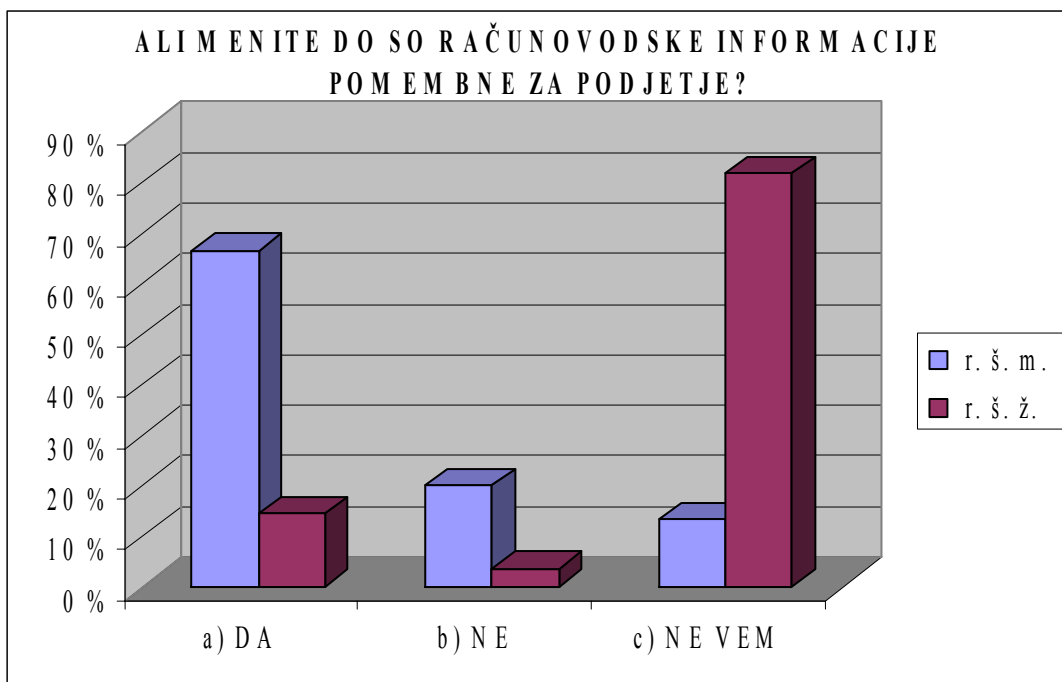
Graf 3: . Ali veste, zakaj uporabljamo računovodske informacije?

65,5 % rednih študentk ve, zakaj se uporabljajo računovodske informacije, 23,6 % rednih študentk je odgovorilo ne vem, 10,9% pa je odgovorilo ne.

60 % rednih študentov ve, zakaj se uporabljajo računovodske informacije, 33,3 % pa je odgovorilo ne vem, 6,7 % je odgovorilo ne.

4. Ali menite da so računovodske informacije pomembne za podjetje?

ODGOVORI	r. š. m.	r. š. ž.
a) DA	66,6 %	14,5 %
b) NE	20 %	3,7 %
c) NE VEM	13,4 %	81,8 %

Graf 4: Ali menite da so računovodske informacije pomembne za podjetje?

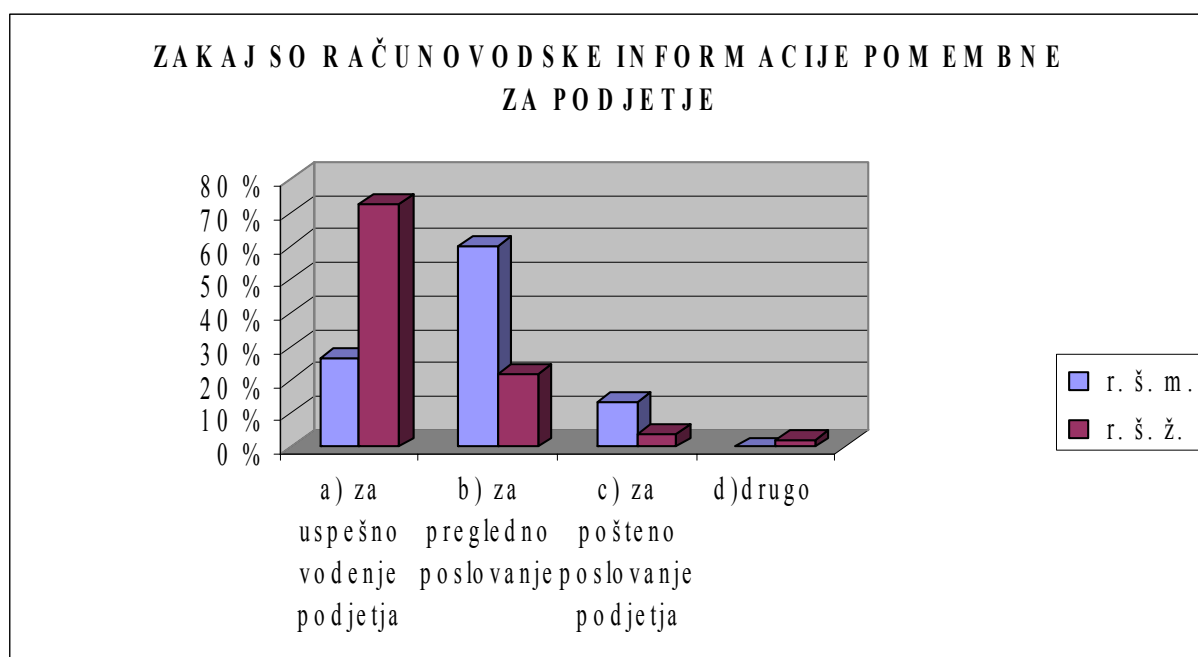
14,5 % rednih študentk menijo da so računovodske informacije pomembne za podjetje, 3,7 % rednih študentk je odgovorilo za ne, 81,8 % pa je odgovorilo za ne vem.

66,6 % rednih študentov, menijo da so računovodske informacije pomembne za podjetje 20 % pa je odgovorilo za ne, 6,7 % pa je odgovorilo za ne vem.

5. Zakaj so računovodske informacije pomembne za podjetje?

ODGOVORI	r. š. m.	r. š. ž.
a) za uspešno vodenje podjetja	26,6 %	72,7 %
b) za pregledno poslovanje	60 %	21,8 %
c) za pošteno poslovanje podjetja	13,4 %	3,6 %
d) drugo	0 %	1,9 %

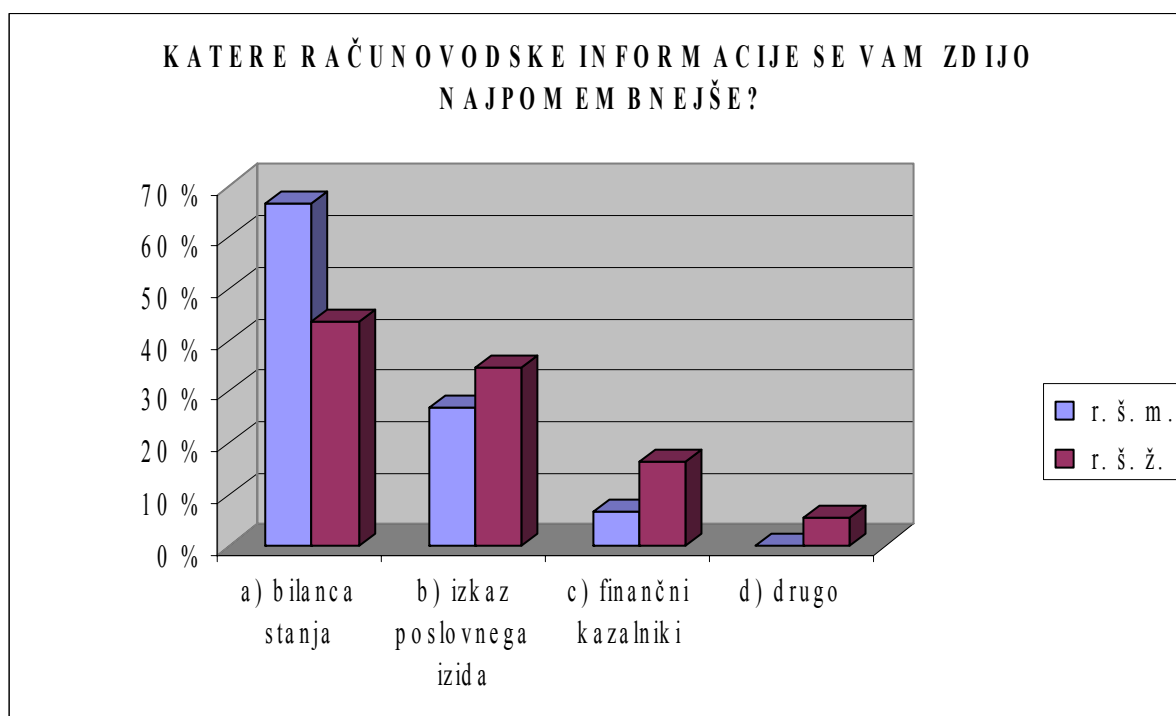
Graf 5: . Zakaj so računovodske informacije pomembne za podjetje?

72,7 % rednih študentk je odgovorilo za uspešno vodenje podjetja, 21,8 % jih je odgovorilo za pregledno poslovanje, 3,6 % jih je odgovorilo za pošteno poslovanje podjetja, 1,9 % jih je odgovorilo za drugo.

26,6 % rednih študentov je odgovorilo za uspešno vodenje podjetja, 60 % jih je odgovorilo za pregledno poslovanje, 13,4 % jih je odgovorilo za pošteno poslovanje podjetja.

6. Katere računovodske informacije se vam zdijo najpomembnejše?

ODGOVORI	r. š. m.	r. š. ž.
a) bilanca stanja	66,6 %	43,6 %
b) izkaz poslovnega izida	26,7 %	34,5 %
c) finančni kazalniki	6,7 %	16,3 %
d) drugo	0 %	5,6 %

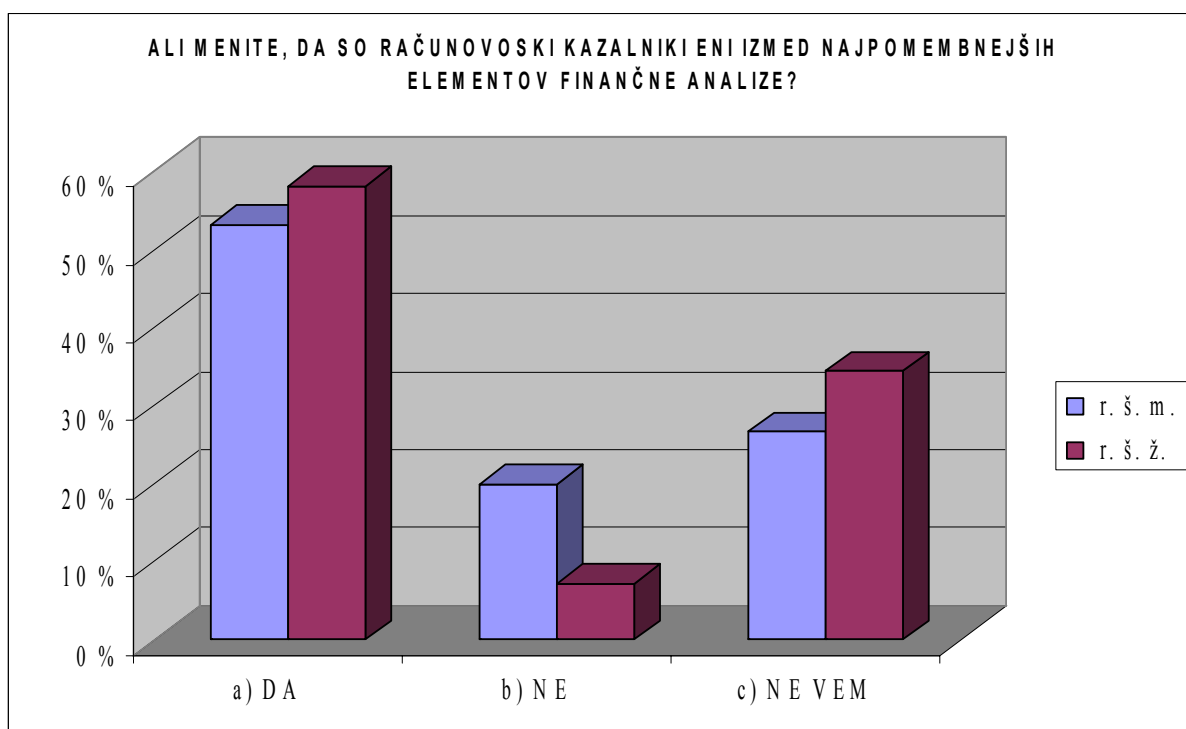
Graf 6: Katere računovodske informacije se vam zdijo najpomembnejše?

43,6 % rednih študentk je odgovorilo za bilanca stanja, 34,5 % jih je odgovorilo za izkaz poslovnega izida, 16,3 % jih je odgovorilo za finančne kazalnike, 5,6 % pa jih je odgovorilo za drugo.

66,6 % rednih študentov jih je odgovorilo za bilanca stanja, 26,7 % jih je odgovorilo za izkaz poslovnega izida, 6,7 % jih je odgovorilo za finančne kazalnike.

7. Ali menite, da so računovodski kazalniki eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize?

ODGOVORI	r. š. m.	r. š. ž.
a) DA	53,3 %	58,2 %
b) NE	20 %	7,3 %
c) NE VEM	26,7 %	34,5 %

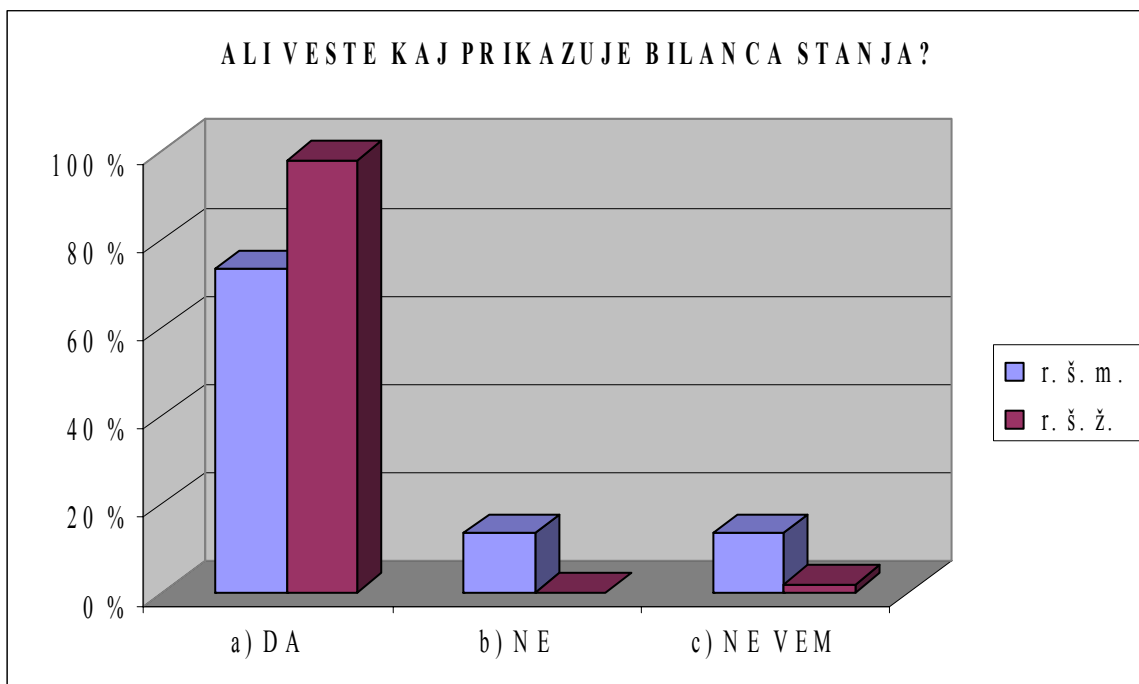
Graf 7: . Ali menite, da so računovodski kazalniki eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize?

58,2 % rednih študentk je odgovorilo da, 7,3 % študentk je odgovorilo ne, 34,5 % študentk je odgovorilo ne vem.

53,3 % rednih študentov je odgovorilo da, 20 % študentov je odgovorilo ne, 26,7 % študentov je odgovorilo ne vem.

8. Ali veste kaj prikazuje bilanca stanja?

ODGOVORI	r. š. m.	r. š. ž.
a) DA	73,4 %	98,2 %
b) NE	13,3 %	0 %
c) NE VEM	13,3 %	1,8 %

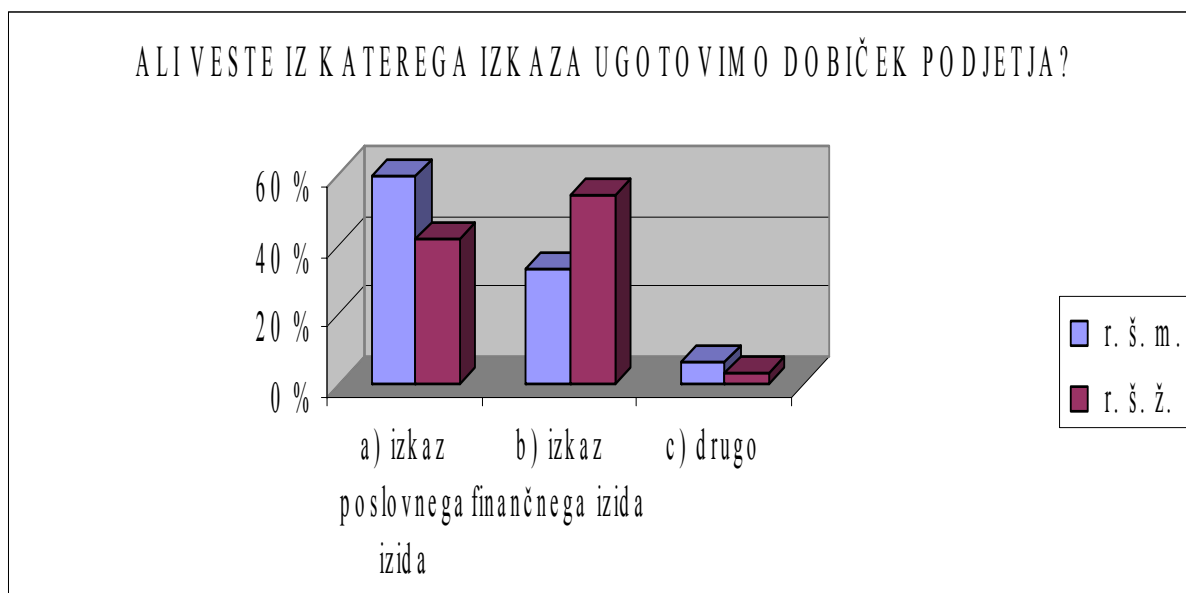

Graf 8: Ali veste kaj prikazuje bilanca stanja?

98,2 % rednih študentk je odgovorilo da, 1,8 % študentk je odgovorilo ne vem. 73,4 % rednih študentov je odgovorilo za da, 13,3 % študentov je odgovorilo ne, 13,3 % študentov je odgovorilo ne vem.

9. Ali veste iz katerega izkaza ugotovimo dobiček podjetja?

ODGOVORI	r. š. m.	r. š. ž.
a) izkaz poslovnega izida	60 %	41,8 %
b) izkaz finančnega izida	33,3 %	54,5 %
c) drugo	6,7 %	3,7 %

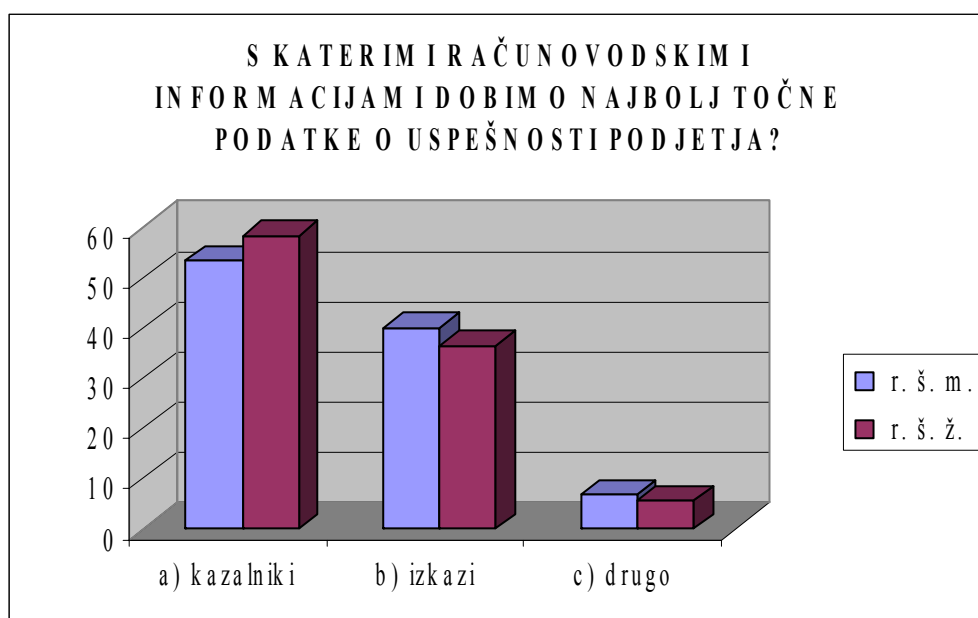

Graf 9: . Ali veste iz katerega izkaza ugotovimo dobiček podjetja?

41,8 % rednih študentk je odgovorilo za izkaz poslovnega izida, 54,4 % jih je odgovorilo za izkaz finančnega izida, 3,7 % pa jih je odgovorilo za drugo. 60 % rednih študentov je odgovorilo za izkaz poslovnega izida, 33,3 % jih je odgovorilo za izkaz finančnega izida, 6,7 % pa jih je odgovorilo za drugo.

10. S katerimi računovodskimi informacijami dobimo najbolj točne podatke o uspešnosti podjetja?

ODGOVORI	r. š. m.	r. š. ž.
a) kazalniki	53,3 %	58,2 %
b) izkazi	40 %	36,4 %
c) drugo	6,7 %	5,4 %

Graf 10: S katerimi računovodskimi informacijami dobimo najbolj točne podatke o uspešnosti podjetja?

58,2 % rednih študentk je odgovorilo za kazalnike, 36,4 % jih je odgovorilo za izkaze, 5,4 % pa jih je odgovorilo za drugo.

53,3 % rednih študentov je odgovorilo za kazalnike, 40 % jih je odgovorilo za izkaze, 6,7 % pa jih je odgovorilo za drugo.

5 SKLEPNE MISLI

S to raziskovalno nalogo smo hoteli raziskati, kakšen pomen imajo računovodski kazalniki v trgovskem podjetju, saj smo bili že pred potekom raziskave mnenja, da je izredno pomembno. Skoz i raziskavo smo ugotovili, da smo razmišljali pravilno. Želeli smo raziskati, kako določeni računovodski kazalniki vplivajo na računovodjo in kateri so najpomembnejši računovodski kazalniki. Po prebrani teoriji smo ugotovili da Gospodarski subjekti morajo pri sestavljanju računovodskih izkazov upoštevati Zakon o gospodarskih družbah (ZGD) IN Slovenske računovodske standarde (SRS) in : Razumevanje analize računovodskih izkazov je ključnega pomena za uspešnost poslovanja ter obvladovanja konkurenčnosti, pomočjo ankete pa sta bili obe anketi potrjeni naši hipotezi. Poskušali smo ugotoviti, katere računovodske informacije so najpomembnejše za podjetje in kaj prikazuje bilanca stanja. Ugotovili smo da so računovodske informacije temeljnega pomena. To sta prikazali tako anketa kot teorija.

6 PRILOGA – ANKENTNI VPRAŠALNIK

Spoštovani!

Smo dijaki drugega letnika Poslovno-komercialne šole Celje, ki delamo raziskovalno nalogo z naslovom RAČUNOVODSKE INFORMACIJE. Vsi podatki, ki nam jih boste zaupali, so namenjeni zgolj in izključno proučevanju.

Že v naprej se vam najlepše zahvaljujemo.

1. Spol

- a) moški
- b) ženski

2. Starost

- a) od 20 do 30 let
- b) od 30 do 40 let
- c) od 40 do 50 let
- d) od 50 in več

3. Ali veste, zakaj uporabljamo računovodske informacije

- a) da
- b) ne vem
- c) ne

4. Ali menite da so računovodske informacije pomembne za podjetje

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Če ste odgovorili z da, utemeljite svojo trditev.

---

5. Zakaj so računovodske informacije pomembne za podjetje

- a) za uspešno vodenje podjetja
- b) za pregledno poslovanje
- c) za pošteno poslovanje podjetja
- d) drugo.....

6. Katere računovodske informacije se vam zdijo najpomembnejše

- a) bilanca stanja
- b) izkaz poslovnega izida
- c) finančni kazalniki
- d) drugo.....

7. Ali menite, da so računovodski kazalniki eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

8. Ali veste kaj prikazuje bilanca stanja

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

9. Ali veste iz katerega izkaza ugotovimo dobiček podjetja

- a) izkaz poslovnega izida
- b) izkaz finančnega izida
- c) drugo.....

10. S katerimi računovodskimi informacijami dobimo najbolj točne podatke o uspešnosti podjetja

- a) kazalniki
- b) izkazi
- c) drugo.....

7 LITERATURA

1. HORVAT, Tatjana. 2000. Priprava letnega poročila za komuniciranje z interesnimi skupinami podjetja. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
  2. KOKOTEC-NOVAK, Majda Bojana KOROŠEC in Dane MELAVC. 2002. Osnove računovodstva z bilanciranjem, Kranj: Moderna organizacija.
  3. KOLETNIK, Franc. 2007. Notranje revidiranje, Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.
  4. KOLETNIK, Franc. 2004. Računovodstvo za notranje uporabnike informacij. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
  5. KOLETNIK, Franc. 2006. Preučevanje(analiziranje) računovodskih izkazov. Ljubljana: Ekonomsko- poslovna fakulteta.
  6. KOLETNIK, Franc, Stanko KOŽELJ. 2005. Redni in posebni računovodski izkazi. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
  7. MELAVC, Dane, Franko, MILOST. 2003. Računovodstvo. Koper: Fakulteta za management.
  8. NOVAK, Aleš. 2007. Vrednotenje gospodarskih kategorij pri zunanjem računovodskem poročanju, Koper:Fakulteta za management.
- SLOVENSKI RAČUNOVODSKI STANDARDI, 2006. Ljubljana: Slovenski institut za revizijo.
- TURK, Ivan. 2004. Finančno računovodstvo. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

8 ZAKLJUČEK

Računovodstvo poslovnega sistema skrbi za oblikovanje in posredovanje računovodskih informacij, potrebnih tako za notranje kot zunanje poročanje. Gre za informacije, ki omogočajo spoznanja o sredstvih, obveznostih do virov sredstev, stroških, odhodkih, prihodkih, poslovnih izidih... V računovodstvu si zato prizadevajo vzpostaviti pravila in rešitve, ki zagotavljajo ustrezne informacijske podlage za poslovno odločanje.

Vrednotenje gospodarskih kategorij predstavlja pomembno postavko računovodskih izkazov podjetja. Presoja uspešnosti podjetja se izdela z analizo. Osnova zanjo so kazalniki, ki merijo cilje poslovanja. Poslovanje podjetja opredeljuje veliko ciljev, najpomembnejši pa je zagotovo čim večja tržna vrednost.

Analiza poslovanja z izbranimi kazalniki gospodarnosti, kazalniki dobičkonosnosti sredstev, dobičkonosnosti kapitala ter navpična analiza je zelo pomembno orodje pri analiziranju uspešnosti in učinkovitosti poslovnega podjetja.

Analiza poslovanja naj bi razsvetlila podjetje in dala podlago za boljše in racionalnejše vodenje podjetja ter za pomembne poslovne odločitve. Analiza poslovanja omogoča smotrnejše poslovanje. Z njo presojamo ekonomski položaj poslovnih sistemov, t.j. učinkovitost, uspešnost, premoženjsko in finančno trdnost.

V uvodu zastavljeni cilji so doseženi. Računovodske informacije so temeljni del potrebnih informacij za spoznavanje in analiziranje uspešnosti poslovanja.

Ovrednotenje hipotez

V raziskovalni nalogi smo raziskali naslednje hipoteze ki smo si jih postavili v uvodu in jih sledeče ovrednotili.

Hipoteza 1: Gospodarski subjekti morajo pri sestavljanju računovodskih izkazov upoštevati Zakon o gospodarskih družbah (ZGD) IN Slovenske računovodske standarde (SRS).

Ta hipoteza se je potrdila

Hipoteza 2: Razumevanje analize računovodskih izkazov je ključnega pomena za uspešnost poslovanja ter obvladovanja konkurenčnosti.

Druga hipoteza se je tudi potrdila

Hipoteza 3: Računovodske informacije so pomembne za uspešno vodenje podjetja.

Hipoteza tri se je prav tako potrdila

Hipoteza 4: Najpomembnejša računovodska informacije je bilanca stanja.

Hipoteza štiri se je tudi potrdila

Hipoteza 5: Najbolj točne podatke o uspešnosti podjetja pridobimo iz izkazov podjetja.

Ta hipoteza se je delno potrdila, saj so za točnost pomembni tudi kazalniki